

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 12 kor. | Negyed évre — — — 3 kor.
 Fél évre — — — 6 " | Egyes szám ára — — — 24 fill.
 Nyilttér soronként 1 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.
 Kéziratok nem adtnak vissza.
 Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Isten hozta!

Mire e sorok napvilágot látnak, gróf Majláth G. Károly erdélyi róm. kath. püspök már városunk falai között van. A nagytudású, széles ismeretkörrel bíró népszerű főpásztor eljött városunkba, hogy egyházát meglátogassa s hívőit a vallás szentségeiben részesítse.

Az ötödik éve dúló véres világháborúnak sok gyásza, könnyje, nyomorusága van. A testi szenvedésekkel, nélkülözésekkel karöltve jár a lélek gyöttrődése, megtörődöttsége. A lelkekre a kiömlött sok vér és a nyomában járó gyász, háborus nyomoruságok, bajok sokszoros sullyal nehezdednek. Krisztus valóságának szeretetére, igazságaira, vigasztalásaira van szüksége a háboru által egyensúlyában megingatott lelkeknek. A javában tomboló véres világfelfordulás ötödik éve az emberiségnek nemcsak fizikai életét forgatta fel, hanem hitét, erkölcsét, a jónak, a nemesnek tiszteletét támadta meg.

Eljött tehát ide is a szeretett Főpásztor, hogy Krisztus igéjével, a vallásnak fel-emelő erejével hirdesse az igazak, a tőrök és szenvedők mennyországát, hogy megerősítse hitében, vallásában, erkölcsében szeretett hívőit. Körutjában városunkat sem kerülte el, magas, fenkölt személyiséggel e város falait is megtisztelte.

Krisztus igéjét fogjuk hallani a nemeslelkű Főpap szájából, Krisztus Urunk szeretetével, türelmével fog szólni nemcsak hívőihez, hanem mindenkihez, aki őt meghallgatja.

Szavai hitet, bizalmat fognak önteni hallgatóságába s mindenkit megfognak erősíteni abban, hogy a Mindenttudó, láthatatlan, igazságos Isten hatalmában vagyunk mindnyájan.

E város lakossága vallás és nemzetiségi különbség nélkül szeretettel, az őt megillető mély tisztelettel fogadja a körében megjelent egyházfőt, aki nemcsak mint erdélyi róm. kath. püspök, hanem mint tudománykedvelő, királyát, hazáját forrón szerető férfiú is a nemzet nagyjai közé tartozik. Érezze magát jól e szerény városka falai között!

Isten hozta!

Ifj. Szántó Károly.

Középfokú gazdasági iskolák.

Irtá: Buday Barna,
 az Országos Magyar Gazdasági Egyesület főtitkára.

A háboru után a tanulni vágyás oly iskolák iránt való igényekben fog jelentkezni, amelyekkel eddig ugyiszólván mit sem törődtek. A kedvező anyagi helyzetbe jutott földmivelő osztály sarjadékai természetes jogon résztvenni akarnak a gazdasági és társadalmi vezetésében is. Oly iskolákról kell tehát gondoskodni, amelyek az eddig még nem kellően gondozott rétegek művelődési törekvéseit a gyakorlati élet követelményeihez igazodva, kielégíteni hivatottak. Egy része a most meglevő földmivesiskoláknak megmaradna talán altisztképző vagy kisgazda-továbbképző iskolának, nagyobb részükre azonban az a további hivatás várna, hogy középfokú gazdasági iskolákká alakuljanak át, mint a négy közép-

iskolai osztály felé emelendő hároméves tanfolyam.

Meggyőződésem szerint ilyen gazdasági iskolákra nagy jövő vár, mert égetően szükségesekek. Az újabb kor egy számránézve is igen nagy, kis-, középbirtokos osztályt alakított ki és ennek a többszázezer tagból álló birtokos osztálynak ma nincsen olyan gazdasági iskolája, amely gyakorlati igényeinek és társadalmi becsvágyának megfelelné. Mérhetetlenül fontos érdekünk, hogy ennek az érdekes nemzeti tagozatnak színvonalas gazdasági iskolákat bocsássunk rendelkezésére és ezzel együtt megadjuk az arra vezető lehetőséget, hogy az ekeszarvnak elhagyása nélkül is beleilleszkedhessék a vezető társadalomba, ahol méltán helyet követel.

Ha szándékos volna az agrártársadalom művelődési színvonalának és képzettségi fokának lealacsonyítása és ami ezzel együtt jár: visszaszorítása a legegészségesebb magyar véranagnak a vezetés tereiről, akkor se lehetne kiméletlenebb és hatékonyabb eszközt alkalmazni, mint azt, hogy gazdasági középsiskolákat nem létesítünk. A középfokú gazdasági iskolák életre hívása a legsürgősebb feladat nemcsak gazdasági, hanem társadalmi szempontból is és ennek a feladatnak már most nyomába kellene lépni néhány földmivesiskolának középfokú iskolává való átalakításával. Se szeri, se száma azoknak a négy osztályos polgári iskoláknak, amelyeknek növendékei szívesen jelentkeznének a hároméves gazdasági tanfolyamra és a létesítendő egy-néhány új iskola látogatottságát már egymagukban is biztosítanák.

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Külföldi líra.

Malborough.

— Edmond Guiraud: Karenin Anna c. drámájából. —

Malborough csatába ment el,
 Trallala, trallala, trallala,
 Nem tudta, mikor tér vissza,
 Nem tudta, mikor tér vissza,

Visszatér majd tán husvétra,
 Trallala, trallala, trallala,
 Visszatér majd tán husvétra,
 Vagy Szent-Háromság-napra.

Eljött Szent-Háromság napja,
 Trallala, trallala, trallala,
 Eljött Szent-Háromság napja,
 És Malborough nem tért vissza.

Franciából fordította: *Fehérváry Dezső.*

Alkonyi órán.

— Friedrich Adler. —

Beszélj, csak beszélj!
 Halkan csobog a beszéded,
 Hallgatlak téged.

Fülemen át a szívembe
 Siklik a hullám,

Áldott béke égi fénye
 Zengve hull rám.

Halkan csorog a szó —
 Nem akarok semmi emléket,
 Hallgatlak téged.

Németből fordította: *Fehérváry Dezső.*

Jöjj vissza!

— Max Dauthendey.* —

Jöjj vissza! már szivszorongva várlak!
 Az est bezárta kelyhét a virágnak,
 Biborban lángol a föld lábom alatt,
 Végsőt lobbannak a napsugarak,
 A park megrezzen, szellő elcsitul:
 A lelkem most a lelkedhez simul.

Németből fordította: *Fehérváry Dezső.*

A hazatérő tengerész.

— Ivan Szundecity. —

Enyhe szellő fuvallatja,
 Kéklő habot elringatja,
 Bárka reng, s a tengerésznek
 Hő szívéből száll az ének:
 „Kis habocska! verj hullámot,

* Ez az angol nevű költő a modern német lírának egyik legkiválóbb képviselője. Az újságok mostanában hozták a hírt, hogy mint internált Jáva szigetén meghalt. A iehelletszerűen finom hangulatok mesteri kifejezője. A fordításban közölt verse is az ilyenek közül való.

Vidd, ragadd el a bárkám!
 Szép hazámban várva vár rám,
 Kit eljegyzek, édes lánykám.
 Viszek neki arany gyűrűt,
 Tengeren tul messze készült,
 Benne három drágakő ég,
 Legédesebb három emlék.
 Első szól: „Rád tekintettem!”
 Másik sugja: „Rabod lettem!”
 Harmadik mond: „Sirba szállunk,
 De egymástól el nem válunk!”

Horvátból fordította: *Fehérváry Dezső.*

Ó mily szép vagy!

— A. Vieczorkievicz. —

Mint ribiszke, piros az ajakad,
 Ragyogó, bűvös a mosolygásod,
 Éjszini szemedből gyönyör fakad,
 Csókvaró, édes minden arcvonásod.

Mosolyodnak titkos büve-bája
 Olyan, mint tévedt napsugár,
 Mely szemünkbe hull, bár a tájra
 Zord tél borul, bus és sivar.

Büszke fénye kacagó szemednek
 Ragyog, mint a gyémántszemek,
 És a legények körülpednek
 És imádnak és istenitenek.

Eszperantóából fordította: *Fehérváry Dezső.*

A hároméves tanfolyammá átszervezendő földmivesiskoláktól, az alsófoku szakoktatás tanerőinek gyakorlati továbbképzését egyes nagyobb gazdasággal ellátott önálló gazdasági népiskolák vehetnek át, amelyek kellően kifejlesztve, önmaguknak fognak nevelni tanítókat.

Temespart alkony.

A parton pohos békák sütkörésztek,
Olyik unottan be a vízbe loccsant,
A partmenti fűzesben tikkadt hőség
Rekkent és még egy csöpp szellő se moccant.
A csolnakok öble izzott a hőtől,
Mit a Temes lusta vize se hűtött;
Tikkadtan kért a fű csöpp égi nedvét,
S a nap csak annál rémesebben fűtött.
Az országuton kocszörgés zajlott
És kocsi és ló elveszett a porba,
S az ösztövről fűvön rágódva, busan
El-elbődült a légygyötörte csorda.
A holtágban pár csöp gyerek halászott
És tágranyilt szemmel teste a hálót.
A kiszáradt zombék cserepes partján
Két szürketollu gém gunnyasztva állott.
Majd szétvetett szárnyal magasba ivelt,
Egy nyul futott a töltésen keresztül
S a gátörnek három fehér galambja
Csapott alá a széles házeresztrül.
A Nap Óriás rubinkorsójából
A vízre, fákra bibornedűt öntött,
A módosi templom árva harangja
Az esti „Ave Mária“-val köszöntött.
Valahol messze puskaövés dörrent,
A fűzek árnyéka megnőtt a parton
S mint tolvaj, aki nesztelen közelget:
A Földre lopva alászállt az alkony...

Sereestély Béla.

NAPI HIREK.

— **Áthelyezés.** A király báró Hordt gyalogsági tábornokot, nagyszabeni katonai parancsnokot Temesvárra helyezte át s megbízta az ottani katonai parancsnokság vezetésével.

— **A határszéli iskolák kormánybiztosa Déván.** Folyó hó 15-én érkezett Dévára Petrichevich Horváth Emil báró, az erdélyi határszéli iskolák kormánybiztosa. Kíséretében voltak Veszprémy Ferenc dr. segéd-tanfelügyelő és Kuun István gróf, kultuszminiszteri fogalmazó. Három napig időzött Déván a kormánybiztos s ezalatt a resszortjába tartozó ügyekről élénk tárgyalásokat folytatott a vármegye intéző tényezőivel. Folyó hó 16-án a dévai, vajdahunyadi, szászvárosi, hátszegi, puji és petrozsényi főszolgabírák bevonásával beható értekezlet volt a vármegyházán, melyen a kulturzóna létesítésének részletkérdései kerültek megvitatás alá.

— **Kitüntetés.** A király puji Puy Jenő cs. és kir. főhadnagyot az ellenség előtt tanusított kiválóan bátor magatartásáért a hadiékítményes 3. oszt. vaskoronarenddel tüntette ki a kardok egyidejű adományozása mellett. A kitüntetett megyénk szülöttje, aki a Montellón vívott nehéz harcokat végigküzdötte s azokban meg is sebesült.

— **Sorrend.** Gróf Majláth G. Károly erdélyi róm. kath. püspök, v. b. t. t. ma f. hó 29-én (vasárnap) reggel 7—8 óráig a nőket gyóntatja. 8 órakor főpásztori mise, utána bérmálás. Fél 11-től fél 12-ig a tisztelgéseket fogadja a következő sorrendben: kath. egyháztanács, református, lutheránus, gör. kath., izraelita egyházak küldöttsége, a város, kir. járásbiróság, állami tisztviselők, szolgabírók küldöttségeit. Végül magán kihallgatásokat fogad.

— **Nyugalombavonulás.** Simon Ferencné sz. Horkay Malvin polgári iskolai igazgató nyugalomba vonult. A nyugalomba vonuló 33 éven át volt igazgatója a helybeli áll. polgári leányiskolának. Ezen idő alatt az intézet évről-évre több és szebb eredményt mutatott fel, amiben Simonné igazgatónak elvülhetetlen érdemei vannak. Az ő széleskörű tudása, kitűnő pedagógiája, fegyelemtartó szigorúsága, igazságossága az intézet jó hírnevét alapította meg. A közoktatásügyi miniszter azon leiratában, amelyben az igazgatót saját kérelmére történt nyugdíjazásból értesítette az iskola gondnokságát, külön elismerésben részesítette a távozó érdemeit. Az iskola, városunk társadalma s az ott végzett növendékek őszintén sajnálják a derék igazgatót távozását. Amint értesültünk, az iskola gondnoksága a jelenleg Budapesten tartózkodó igazgatót hazajövelekor méltó keretekben fogja elbucszatni az iskolától.

— **Halálozás.** Nyárády Domokos honvéd alezredes, a dévai hadkiegészítő parancsnok a folyó hó 18-án örök nyugalomra tért 55 éves korában. A megboldogult alezredes előző évi modora, igazságossága és jószívűsége folytán nemcsak katonai körökben örvendett nagy tiszteletnek, hanem a dévai társadalomnak is rokonszenves tagja volt. Temetése folyó hó 20-án ment végbe az őt megillető katonai pompával, amely alkalommal a Déván állomásozó géppuskástanfolyam tisztikara és legénysége Móser százados vezénylete alatt teljes díszben vonult ki. A polgári lakosság is szép számban jelent meg a végtisztesség adásánál.

— **Áthelyezés.** A hadtestparancsnokság Fehérváry Dezső 82-es székely gyalogezredbeli tart. főhadnagyot — géppuskás tisztet — a 64. gy.-ezredhez helyezte át. A többszörösen s köztük a vitéségi aranyéremmel is kitüntetett főhadnagy a 82-esek Hadi Albumának szerkesztőségének vezetője volt s lapunknak is ékes tollu muukatársa. Távozását őszintén sajnáljuk, de birjuk ígéretét, hogy írásaival ezuton is felkeres minket.

— **Házasság.** Dr. Farkas Pál, kerületünk népszerű országgyűlési képviselője, tart. tüzér százados f. hó 19-én tartotta esküvőjét Radó Klárával Budapesten.

— **Halálozás.** Hackmüller Oszkár, a dévai reáliskola r. tanára, a 23-ik honvéd gy.-ezred népf. főhadnagya f. hó 16-án szívszélütés következtében 42 éves korában meghalt. A köztisztületben álló tanár hirtelen halála város szerte mély részvétet keltett. A végtisztességen, amely katonai diszpompával f. hó 18-án ment végbe, a reáliskola növendékein és a tisztikaron kívül a város intelligens társadalma nagy számban jelent meg. Holtestét Brassóba szállították s ott helyezték örök nyugalomra.

— **Áthelyezés.** A közoktatásügyi miniszter Hajtmann Etelka lupényi állami polgári leányiskolai rendes tanítónőt a berettyóújfalui állami polgári leányiskolához helyezte át.

— **Közgyűlés.** A Szászvárosi Könyvnyomda Rt., melynek nyomdája és papírüzlete van f. hó 22-én tartotta évi rendes közgyűlését Schul Zsigmond igazgató elnöke alatt. A 16 éve fennálló részvénytársaság 1917. július 1-től 1918. július 1-ig terjedő üzleti évben 14065 K 19 f. tiszta nyereséget mutat fel. 50 K n. é. részvény után 9 K 50 f. osztalék fizettetik ki. A közgyűlés egy megüritelt igazgatósági tagságra Orbán Lajost választotta meg. A virágzó kis részvénytársaság nemrég határozta el, hogy alaptőkéjét 25000 K-ról 50000 K-ra emeli fel.

A kibocsátandó új részvények jegyzési ideje f. év október 5-én jár le, a jegyzés iránt nagy az érdeklődés úgy, hogy az új kibocsátás sikere teljesen biztosítva van. Osztalék kifizetése a részvénytársaság papírüzletében eszközöltetik.

— **Változás a 82-es Hadi Album szerkesztőségében.** A cs. és kir. 82-es székely gyalogezred Hadi Albumának eddigi szerkesztője, Fehérváry Dezső tart. főhadnagy más ezredhez vezényeltetvén, helyette László Ferenc tart. hadnagy — ki eddig mint belső munkatárs dolgozott az Albumnál — vette át a szerkesztést.

— **Halálozás.** Weisz Gyula kisalmási kereskedő neje, sz. Reinfield Berta f. hó 26-án Szászvároson 49 éves korában meghalt. Temetése f. hó 27-én ment végbe nagy részvét mellett. Halálát férjén, két gyermekén kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Az elhunytban dr. Fenyő Samu ügyvéd, 64. gy.-ezr. tart. főhadnagy az anyósát gyászolja.

— **Megjelent a ruharendelet.** E héten hozta a hivatalos lap a kormány legújabb rendeletét, mely kötelezővé teszi minden szöveget, kötött és szőtt kelme, minden új vagy ócska ruházati cikk, ágy- és asztalnemű bejelentését. A bejelentés határideje okt. 15-ike és a bejelentési kötelezettség mindenkire kiterjed. Azt a készletet, melyet bejelenteni elmulasztanak, elkobozzák s ezenkívül a mulasztót szigorúan megbüntetik. 1918. nov. 1-től kezdve ruházati cikkeket csak az alispán által felállítandó ruházati hivatal vásárlási engedélye alapján vásárolhat bárki is.

— **Adakozzunk a „Vörös-Kereszt” egylet részére.**

— **Az Arany János ref. Kún-kollégiumi ifjusági önképzőkör** f. hó 23-án d. u. 4 órakor tartotta alakuló közgyűlését dr. Nagy Sándor tanárnök vezetésével. A kör tisztviselőivé választottak: ifjusági elnökkel Polgár Géza VIII. o. t., jegyzővé: Fülöp György VIII. o. t., titkárrá Poppes Reinhold VIII. o. t., lapfelügyelővé Szendi Vilmos VIII. o. t., könyvtárosokká Varga Endre és Turoski György VIII. o. t., Lévy Gábor VII. o. t. Választmányi tagokká Pászék Emil, Muntz Sándor VIII. o. t., Pánczél Géza, Pásztohy György VII. o. tanuló.

— **Váróteremjegy.** Ez is megszületett a perronjegy után. A váróterembe e hó 15-től csak 1 koronás jeggyel lehet bemenni. Aki jegy nélkül bemegy, még egy korona büntetéspénzt fizet. Szóval fizetni, fizetni és fizetni. Ugy látszik az állam úgy gondolkozik, hogyha sok pénzt ad polgárainak, akkor illik is abból sokat visszaadni.

— **Hunyadmegyei művész a filmen.** Ritka érdekességű mozielőadásban részesíti a dévai Urániaszínház a közönséget. Jövő hó 15-én bemutatja a budapesti Uherfilmgyárnak egy gyönyörű filmdarabját, a „Kivándorlókat”, melynek főszerepét előkelő színésztársaságban Muzsnay Bella alakítja, a hátszegi polgármester kiváló tehetségű művészleánya. Az előadás iránt ép ez okból rendkívüli az érdeklődés s már most, hetekkel az előadás előtt igyekeznek a közönség helyeket biztosítani magának. E filmre felhívjuk a helybeli mozi-vállalat figyelmét.

Fényképészeti műtermembe egy 3—4 gimnáziumot végzett ügyes fiút, valamint egy 3—4 polgárit végzett leányt tanulóul felveszek. Személyes vagy írásbeli ajánlkozások Róna Jenő fényképész címre Szászváros küldendők. 23 10-

— **A köztisztviselők és katonatisztek gyermekeinek tandíjmentessége.** Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter valamennyi tankerület főigazgatójához rendeletet intézett, amelyben elrendeli, hogy mindazoknak a középiskolai tanulóknak, akiknek szülői mint köztisztviselők a családi pótlék szempontjából az első csoportba tartoznak, továbbá a közös hadsereg, honvédség, haditengerészet és csendőrség szolgálatában álló havidíjasok, vagy nyugdíjasok fiai és árvái, ha legalább elégséges előmenetelt tanusítanak, fél tandíjmentességben részesítendők. A fél tandíjmentesség kiterjed mindazokra a középiskolákra, amelyeknél a tandíj a kormány által kezelt valamely közalapba folyik be.

— **Nagy postalopás Piskitelepen.** Piskitelepen már hosszú idő óta működésben van egy jól szervezett tolvajbanda, amely egy ugyan olyan jól szervezett orgazdatestület segítségével alaposan dézsmálgatja az ottani postának árucsomagjait. Óriási összegekre rug az a kár, amelyet evvel a postakincstárnak okoztak. A banda tagjaihoz szegődtek a házi-szarkákön kívül előkelő és köztisztviséget viselt polgárok is. A csendőrség hosszas megfigyelésének sikerült végre a bünszövetkezetet folyó hó 15-én leleplezni. Egy részük már a kir. ügyészség fogházában várja a bíróság döntését, a nyomozat azonban még nincsen befejezve és — amint értesülünk — annak számai Vajdahunyad és környékére is elvezetnek.

— **Áthelyezés.** A pénzügyminiszter Mallász József pénzügyi számvizsgálót Aranyosmarótról Dévára helyezte, a dévai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvédelemhez. E visszahelyezéssel a Hunyadmegyei Történelmi és Régészeti Társulat, valamint a dévai múzeum egy értékes tagját kapta vissza.

— **Négyszáz év múlva megújhódott magyar egyház.** A hunyadmegyei Csernakeresztur községben f. hó 15-ikén iktatta be Buday János hunyadi főesperes a csernakereszturi katolikus egyházba első plébánosul Csaby Gy. József telepi plébánost. Ezzel az aktussal egy olyan magyar katolikus egyház nyert újra életet, amely négyszáz esztendőig pásztor és hívek nélkül volt. A falu katolikus egyháza 1545-ben szűnt meg, mikor Verőczey Miklós volt az egyház utolsó főesperese. Mint sok község Erdélyben, Csernakeresztur is elveszett a magyarságra nézve és teljesen eloláhosodott. A jó magyar nevű Fekete-, Nagy-, Kiss-, Tollas-családok sarjait oláh pópák tartották keresztviz alá és ezek a magyarnevű emberek évszázadokon át egy szót sem tudtak magyarul. Néhány esztendővel ezelőtt 1912-ben Barcsay Andor dévai képviselő és Szabó Imre százados telepítési akciót indítottak Hunyadmegyében és a bukovinai csángó magyarokból mintegy 750 lelket telepítettek le Csernakereszturon. E telepítéssel az eloláhosodott magyar község lakosai újra tulnyomólag magyarok lettek és Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök és Barcsay Andor képviselő agitálása újra visszaállították a négyszáz évvel ezelőtt megszűnt magyar egyházat.

— **Levelezés Amerikával.** Amerikában szabadon élő, tehát nem internált és nem hadifogoly honfitársainknak üzenetet lehet küldeni oly módon, hogy a hozzátartozó a Vöröskereszt Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatalának (IX., Üllői-ut 1. sz.) levelet ír. A levélnek tartalmaznia kell az Amerikában levő hozzátartozó nevét (vezeték- és keresztnévét), korát, foglalkozását és lehetőség szerint való pontos címét; az üzenet szövegét s a küldő nevét és pontos címét. Lehetőség

szerint fel kell jegyezni azt is, hogy a küldő milyen rokonsági viszonyban van a címzettel. Az így továbbítandó üzeneteknek kizárólag csak családi közléseket szabad tartalmaznia, mert az ezen határokon túlmenő (tehát üzleti, családi, jogi stb. vonatkozású) üzenetek továbbítását a külügyminisztérium magának tartotta fenn. A Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatal az ily módon reábizott üzeneteket az amerikai Vöröskereszthez továbbítja és ugyanezen az uton kapja a választ, melyet megérkezése után az érdeklődővel levélben haladéktalanul közölni fog. Csomagot vagy pénzt Amerikába ezidő szerint egyáltalában nem lehet küldeni.

— **Uj találmány.** Rech Károly szászvárosi géplakatos és gépraktáros, akinek már nem egy találmánya nyert szabadalmat, egy kiválóan praktikus barázda-vetőgépet talált fel, melynek előnye az, hogy a vetést a szántással egyidejűleg végzi. A szerkezet sulya 10 kg. s bármely ekére felkapcsolható. A szakértők jelenlétében megejtett próba vetés-szántások óriási idő és munkamegtakarításról tanuskodtak. A találmány szabadalmazva van. Egy vetőgép szerkezet ára 120 K. Az új találmány a budapesti keleti vásáron be lett mutatva s a feltaláló már eddig is számos megrendelést kapott.

— **A „Vasárnapi Ujság”** szeptember 22-iki száma kiválóan érdekes képet közöl a német ujságírók budapesti látogatásáról, az új Gelért-fürdőről, a királyi család kedvenc tartózkodó helyéről, a londoni lordmajor római látogatásáról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Berkes Imre regénye, Majthényi György novellája, a Megátkozott szerelem című francia regény stb. Egyéb közlemények: képek és cikk a temesvári római katolikus papnővelde építkezéséről s a rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 10 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalába (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **A szászvárosi október 4-iki országos vásár** október 1-én (kedden) tartatik meg. E napon lesz az állat- és kirakodóvásár.

— **Kitüntetés.** A király a 4-ik sz. közös huszárezrednél szolgáló **Serb Ávrám** szászvárosi illetőségű népfelkelőt az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a bronz vitézségi éremmel tüntette ki.

— **Divatba jönnek a ludtollak.** Az író-toll, amelyet leginkább Amerikából, Angliából és Németországból kaptunk, kifogyófélben van. Például Bécsben már alig lehet venni író-tollat és a nagyobb osztrák cégek nálunk igyekeznek beszerezni szükségletüket. Bécsben már olyan nagy a hiány író-tollban, hogy pótláshoz kellett folyamodni. Elővették a régi recipét és ludtollból faragtak író-tollakat. Ilyen tollak kékre, zöldre, pirosra festve már bőven láthatók az osztrák boltok kirakataiban. Bécsben visszatérnek a régi jó idők. Lassan majd mi is ludtollal fogunk írni és fidiusszal gyújtunk pipára, vagy szivarra, ha ugyan lesz dohány. Csak a régi jó idők békéje, bősége és olcsósága nem akar visszatérni.

— **A sör árát** a budapesti sörgyárak egységesen felemelték 134 K-ról 162 K-ra hektoliterenként. A palacksör árát 112 fillérről 140 fillérré emelték palackonként.

— **A megszurtt katonarendőr meghalt.** Megirtuk, hogy egy harctérre induló század egyik katonája a helybeli vasuti állomáson

bosszúból megszurta **Simon Bernát** katonai rendőrt. Amint értesültünk Simon sebébe a nagyszebeni katonai kórházban meghalt. A szegény katonarendőr alig 3 napot szolgált a helybeli katonai rendőrségnél. Hadbírói eljárás megindult ez ügyben.

— **Egyetlen színházi est!** Október hó 2-án szerdán Parlagi Kornélia soubrette-primadonna, Pintér Imre a pudapesti v. Népszínház művésze, Beregi László buffókomikus, Delli Lajosné szalonkomika vendégfelléptével színre kerül a Központi-szálloda nagytermében. Műsor: 1. Két könnyecsepp. (Dráma a fronton.) 2. Jaj, feldőlt a sőtartó! (Gábor Andor pompás tréfája). 3. Waszilika. Dramolett egy orosz fogoly életéből. 4. Ilyenek vagytok ti asszonyok! Kittinő vigjáték. 5. Énekek műsora: Gyere haza édes párom... Ich bin die Grete... Az új milliomosné szive bánata... Huzzad szét a függőnyt... Bözsi ne sirjon... Lesz még béke a világon... Egy kis lány férjhez menne... Tisza István a frontra megy... Még nem véreztünk eleget?... Lakásinség... Elesek a krumpli fronton... Abelesz az utolsó népfelkelő... Német dalok. Helyárak: Páholy 20 K, támlásszék 5 K, zártszék 3 K, karzat és állóhely 2 K. Jegyek előre válthatók a Szászvárosi Könyvnyomda Rt. könyvkereskedésében. Kezdeté 8 és fél óraker.

Főorvos

Dr. Tinku Aurél

Fogorvosi és fogtechnikai rendelőintézet.

Rendel: d. e. 8—12. és d. u. 2—4.

Malom-utca 3. szám SZÁSZVÁROS. 17 12—

— **Kormányrendelet a váltóvásokról.** A hivatalos lap közli a kormánynak egy rendeletét, amely a folyó év szept. hó 30. napjáig bezárólag lejárt váltókra, kereskedelmi utalványokra és közraktári jegyekre nézve a fizetés végetti bemutatást és óvást elengedi, a folyó évi szept. hó 30. napja után folyó év december hó 31. napjáig bezárólag lejárol említett papiroknál pedig a fizetés végetti bemutatás és óvás határidejét 1919. év január hó 15. napjáig meghosszabbítja.

— **Citrom-lé.** A mostani szükös világban, mikor citrom-sót alig, vagy sehogy se lehet kapni, ajánljuk, hogy ennek pótlására szedjünk az erdőszéleken vadsóskafa-bogyót. A vadsóskafát mindenki ismeri, közép nagyságú tüskés bokor ez és erdők szélén tenyészik. Bogyói, melyeket dusan hoz, vörösek és nagymértékben savtartalmuak. Ilyen bogyót, ha szedünk és ritka szövetű ruhában kinyomjuk, a legkitünőbb vörös színű savat kapunk, mely nagyon hasonlít a citrom-só levéhez. Aki ételt, továbbá teát szeret citromlével savanyítani, pár óra alatt szedhet annyit, hogy egész évre elláthatja magát e lével, mert meglehetősen bőven eresztenek a bogyók. Ajánlatos, hogy a nyert levét szűrjük meg és főzzük fel, hogy tartósabb legyen. A bogyók most vannak érsben, tehát akinek szüksége van rá, e hónapban szedjen magának.

— **Számos közleményünk helyszüke miatt jövő számra maradt.**

1 perfekt német **gépíró** és 3 német-magyar **irodistanó** azonnali felvételre kerestetik. Jelentkezés a 82-es pótzászlóaljnál.

1 perfekte deutsche **Maschinschreiberin** und 3 **Kanzleihilfsarbeiterinnen** zur sofortigen Aufnahme gesucht. Ersatzbataillon 82.

Figyelmeztetés!

Tisztelettel felkérjük mindazon előfizetőinket, kiknek előfizetése jelen évnegyed megszűntével lejár, hogy azt postafordultával megújítani sziveskedjenek. Ha a lapot továbbra is járítani nem óhajtáná, kérjük ezen számot címünkre visszaküldeni. Hátralékos előfizetőinknek — tekintettel a nagy papirhiányra és drágaságra — lapot egyáltalán nem küldhetünk.

Hazafias tisztelettel:
a „Szászváros és Vidéke”
kiadóhivatala.

— Az ország gyümölcsstermése az idén szokatlanul nagy. Különösen szilva, alma és körte termelt olyan sok, hogy még leszedni és elszállítani is alig tudják, azért sok helyen az értékes emberi táplálékot adó gyümölcsöt takarmányozásra használják vagy el hagyják a fa alatt rothadni, ami megbocsáthatatlan könnyelműség, mert különösen az almát és körtét igen könnyű aszalni és így télire eltenni. A leszedett egészséges gyümölcsöt meghámozzák, 5—6 lapos szeletre szétvágják, amely munkát jól elvégzik asszonyok, sőt apró gyermekek is, azután szétterítve a napon is megszalódik. Finomabb csemegeaszalványt azonban kb. 10 percig vizgöz hatásának teszik ki, amíg olyan puha lesz, hogy szalmaszállal át lehet szurni és azután kb. 100 C-ra főlmelegítik és lassu tűzön addig aszalják, amíg kész. Nem valami nehéz különleges berendezés nélkül a szilva aszalása és a szilvaiz főzése sem.

— A teherfeladásnál ellenőrizni kell a külföldre rendelt küldeményeket. A kereskedelmi miniszter leiratot intézett valamennyi vasúttársasághoz, amelyben felszólítja azokat, hogy a feladási vasúti állomások utján kísértessék figyelemmel, illetve ellenőriztessék az országból kifelé rendelt küldemények rakodását, mert értesülése szerint a vasúti állomásokon a feladók által berakott széna, szalma, cirokseprű, deszka, tűzifa stb. bevállással feladott szállítmányok közé nagy tételekben gabona, liszt, zsir, szalonna, füstölthús, konzerv, főzelék, dohány és egyéb árukat rejtettek el és csempésztek ki az országból.

— Rokkantak, özvegyek, árvák. Az új katonai ellátási törvény. Az új katonai ellátásról rendelkező negyven éves törvényt új törvény váltotta fel. Az új törvény lényegesen fölemeli a rokkantak járandóságait, a hadiözvegyek nyugdíját és a hadiárvák nevelési járulékát. Az új katonai ellátási törvényben foglalt szabályok népszerű ismertetése a könyv feladata. A törvény ugyanis egybefoglalva közli a hivatásos katonák és azok családjaik járandóságait, akiket a mozgósítás állított fegyverbe. Az igen komplikált és hivatkozásokkal teli törvény kezelése a laikus közönség számára teljesen lehetetlen, miért is nagy szolgálatot tesz a könyv mindenkinek, aki megakarja tudni, mi jár az özvegyeknek az új törvény szerint, mire tarthat igényt a hadiárva és milyen ellátást biztosít a törvény a háboru rokkantjainak. A könyv, amelyet a Népszava könyvkereskedése adott ki, 1 K 60 fillérért minden könyvkereskedésben kapható.

Eladó egy 25 métermázsas hordképességű üzemi teherautó. Ára 36000 korona. Rech Károly, gépraktár, Szászváros, Országút. 1—3

Haszonbérbe adatik Szászvárosban, a Kishegyen levő Czernautzán Titusné-féle villa nagy kerttel, szőlővel együtt 6 évre, évi bérlet 5000 K és 20 szekér marha-trágya. Értekezhetni a villában. 51 3—3

Hirdetmény.

A Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság 1918. aug. 18-ikán tartott rendkívüli közgyűlése az alaptőkének 25.000 K-ról 50.000 K-ra való felemelését határozta el olyképp, hogy minden egyes régi részvény után egy új részvény jegyezhető.

Az új részvények kibocsájtási ára 100 K. Az új részvények jegyzésének határideje 1918. október 5-ikéig tart és a jegyzés a Szászvárosi Takarékpénztár Rt. pénztáránál eszközölhető.

A részvényjegyzésnél a jegyzett részvény egész értéke, 60 fill. bélyegilleték és 1918. július 1-től a jegyzés idejéig számított 8% kamattal fizetendő.

A közgyűlés utasításának megfelelően e körülményt a t. részvényeseknek szives tudomására hozzuk avégből, hogy meglevő részvényeik alapján elővételi jogukkal élhessenek.

Az elővételi joggal ki nem váltott részvények az igazgatóság által megállapított magasabb áron kerülnek forgalomba.

Szászváros, 1918. szeptember 5.

Az igazgatóság.

Szám 1851—1918.

Hirdetmény.

Kudzsir község előjárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező 4 pár-köves községi malom a községi képviselőtestületnek 35—918. kgy. szám alatt hozott határozata értelmében 1919. évi január hó 1-től kezdődő 3 évi időtartamra Kudzsir község házában 1918. évi október hó 3-án d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 41052 korona.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az árverést vezető községi bíró kezéhez mint bánatpénzt az árverés megkezdése előtt letenni.

Írásbeli zárt ajánlatok a bánatpénz letétele mellett csak 1918. évi október hó 2-án d. u. 6 óráig fogadtatnak el s a később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverési feltételek Kudzsir község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kudzsir, 1918. évi szeptember hó 15-én.

Juga Gyula, 59 körjegyző. Lupucz János, 59 bírósági h.

Eladó egy vaskályha és egy vasüst, Gyár-utca 14. szám alatt. 55 2—2

Eladó Felső-Farkadin határában egy 100 kat. hold birtok, sik területen. Rajta istállóval. Cim megtudható e lap kiadóhivatalában. 49 3—3

Horváth László
Bank és Kereskedelmi irodája
Risföld 23/1. Nagyszeben. Telefon 231.

Üzletágai:

Olcsó amortizációs jelzálogkölcsonök 10--50 éves törlesztéssel jelenleg kitünő feltételek mellett. Konvertálások. Bázis 5%—6%.

Tőzsdei megbízások.

Biztosítás.

Értékpapírok vétele és eladása.

Banküzletek minden ága.

Hadifogoly átutalások.

Amerikai örökség ügyek.

Romániai export és import.

Külföldi devizák vétele.

Állandó előjegyzése eladó birtokoknak és vevőknek. 37 1—4

Jó házból való fiu tanoncul felvétetik Baumann Károly bőrkereskedésébe. Koszt, szállás és jobbanásmód biztosítva. Ajánlkozni lehet Baumann Károly bőrkereskedőnél, Szászváros. 57 2—3

RÓNA JENŐ, Szászváros fényképészeti műterem (Vásár-utca.)

Tisztelettel értesitem a n. é. városi és megyei közönséget, hogy

fényképészeti műtermemben

a legutányosabb árban, a legszebb kivitelben nemcsak nappal, hanem este is (erre szolgáló villanyfénynél) felvételeket eszközölök. Kivánatra háznál is teljesítek felvételeket!

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközölök. — Elvállalok mindennemű fénykép-nagyításokat. Raktáramban fényképészeti cikkek olcsó árban kaphatók.

Cégem eddigi jó hírnevére ügyelve arra töreksem, hogy t. megrendelőim és vevőim teljes megelégedését mindenkor kiérdemeljem.

A n. é. közönség pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

RÓNA JENŐ, fényképész
4 13— Szászváros (Vásár-utca)

Olcsó árak! Felvételek este is!

VULPE TIVADAR fakeskedése Szászváros.

Értesitem a nagyra becsült építkező vevőközönséget, hogy szászvárosi

faraktáramban

a következő anyagokat tartom: Faragott és fűrészelt épületfenyőfát, deszkát, léceket, építő-meszet, híres zombolyai Bohn-féle és lugosi nagy- és kicserepet. Megérkeztek még: a königsbergi, ujbányai prima piros quarztrahit

malomkövek minden méretben.

Gazdasági gépek:

egy- és kétsoros kukoricaültető- és kapálógépek, acélekék, szecsckavágók.

Portlandi cement.

Felhívom becses figyelmét az építőközönségnek, hogy frissen faragott építőfenyőfát, gerendákat, szarufákat stb. direkt a székelyföldi fatelepemről, ugyszintén deszkát, cserepet, meszet, cementet, malomköveket és mezőgazdasági gépeket waggon tételekben vagy egyes építkezésekre vagy egyes darabokban is külön szállítok előnyös ár mellett, a kivánt állomásra. Bővebb felvilágosítást és részleges árajánlatot ad

VULPE TIVADAR fakeskedése

Szászváros, Országút 2/a. Telefon 30.
183 30—

Schuleri Frigyes Részvénytársaság Szászváros.

Eladunk marosmenti, küküllőmenti faj-, asztali-, pecsenyeborokat, továbbá rumot, likőröket, különböző édesített pálinkákat nagyban és kicsinyben. Szolid árak! :: Pontos és gyors kiszolgálás! :: Telefonszám 9.

Tisztelettel:

Schuleri Frigyes Részvénytársaság
1 Szászváros. 13—26